

*Handläggare:
Marion Lindh*

Landstingsstyrelsen

Yttrande över motion 2008:38 av Juan Carlos Cebrián om rätt vårdnivå vid rehabilitering av synskadade

Ärendet

Juan Carlos Cebrián (s) har lämnat en motion till landstingsfullmäktige med förslag att utreda huruvida en höjning av arbetsterapeuters kompetens kan resultera i en effektivare synrehabilitering samt att ta lärdom att projektet "Syntes" i Dalarnas landsting.

Ärendet har beretts av Produktionssamordning, landstingsstyrelsens förvaltning. Synpunkter har inhämtats från Stockholms läns sjukvårdsområde och ärendet är avstämt med yttrandet HSN 0812-1440.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad

Förvaltningens synpunkter

Synpunkter från sakkunniga

Landstingsstyrelsens förvaltning har kontaktat de sakkunniga som är närmast berörda av de frågor som behandlas i motionen och följande specialister har getts möjlighet att inkomma med yttranden:

- Primärvård
- Syncentralen Stockholm
- Ögonsjukvård som har avstått från att yttra sig

Förvaltningens synpunkter

De patienter som motionären hänvisar till behandlas redan idag inom primärvården och synnedläggningar är en del av deras rehabiliteringsproblematik. Därför skulle det kunna vara naturligt att

rehabiliteringsinsatser kan ligga inom primärvårdens uppdrag. Erfarenheter från Syntesprojektet i Dalarna har också visat på ett antal fördelar för patienter med rehabiliteringsbehov, som färre resor, kortare väntetider och fler hembesök. För de deltagande arbetsterapeuterna innebar projektet en ökad helhetssyn på patienters rehabiliteringsproblematik. Arbetsterapeuternas ökade kunskaper inom synområdet kom även andra patienter till del. Liknande erfarenheter har gjorts av Stockholms syncentral som tillsammans med distriktsarbetsterapeuterna i Norrtälje har genomfört ett projekt, Stockholm "Syntes" där distriktsarbets- terapeuterna har fått viss vidareutbildning inom synområdet.

SLSO anför

Syncentralen ingår organisatoriskt i primärvården sedan 2009 01 01 för att öka berörda vårdgivares gemensamma åtagande utifrån berörd patientgrupps behov. Det framförs i yttrandet att ögonsjukdomars handläggning är att betrakta som organspecialitetsnivå inom sjukvården och att den ska vara tillgänglig för de vård sökande som är i behov av denna. I utlåtandet framförs att det är angeläget att undvika risker för en splittring av specialistkompetensen inom ögonsjukvården.

Syncentralen anför

Syncentralen i Stockholm har sedan 1999 försökt att påverka så att äldre personer med synskada ska få möjlighet till insatser inom flera vårdnivåer som ett led i primärvårdens förstahandsansvar för befolkningens behov av hälso- och sjukvård. Något undantag för personer med synnedläggning och deras behov av rehabilitering bör rimligen inte göras. Syncentralen ser positivt på den organisatoriska tillhörigheten till SLSO, men vill samtidigt framföra att specialistkompetensen behöver värnas. Det innebär att en fungerande vårdkedja för synrehabilitering måste arbetas fram för att säkerställa de äldres behov. Att ta fram en ny vårdkedja innebär:

- att definiera patientgrupper
- utökad utbildning av rehabiliteringspersonal främst arbetsterapeuter och sjukgymnaster genom Syncentralens försorg
- utökad behov av handledning för kommunernas personal
- att grundutbildningen av arbetsterapeuter och sjukgymnaster måste omfatta ökad kunskap om sinnesorganen och kognition

Pga av rekryteringsproblem till Syncentralerna orsakat av kommande pensions- avgångar kan problem uppstå vid utbildning och handledning. Syncentralen bedömer de nödvändiga insatserna som förhållandevis

omfattande. Syncentralen i Stockholm har i omgångar sökt medel för projekt inom området för att utveckla metoder för omhändertagande och rehabilitering av äldre personer med synnedsättning inom "vardagssjukvården". Rehabiliteringen skulle kunna ske i personernas närmiljö och bidra till en helhetssyn på den äldre personen och därmed frigöra resurser för att utveckla syncentralens specialistfunktion.

Syncentralen framför även att ett flertal sjukdomar som maculadegeneration, diabetes, tumörer, olyckor, invandrares krigsskador m m har ökat vilket kommer att ställa krav på syncentralernas arbete.

Sammanfattningsvis

Erfarenheterna från utvärderingen av Synteprojekten i Dalarna tillsammans med projektet som primärvården i Norrtälje genomfört i samverkan med syncentralen kan utgöra en grund för fortsatt utveckling av rehabiliteringen i primärvården av personer med lättare synnedsättning inom SLL. Alla patienter oberoende av var de bor eller om de söker vård inom den privat eller offentligt drivna primärvården ska erbjudas en god vård på lika villkor.

För att ansvaret ska kunna flyttas över till primärvården krävs en systematisk kompetensutveckling av rehabiliteringspersonal och tillgång till optiker med adekvat kompetens. Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning genomför för närvarande en utredning för att belysa kostnadseffektiviteten.

Patientsäkerhetskonsekvenser av att överföra vård till primärvården

Med anledning av vad som framkommit ovan från berörda parter är det angeläget att i en konsekvensutredning även väga in en analys av patientsäkerhetsfrågor.

Mona Boström
Landstingsdirektör

Peter Rönnerfalk
Chefläkare